

COA in beeld is een kwartaaluitgave van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers

COA in beeld

jaargang 3 - nr. 1
april 2009

Het COA wil vergunninghouders die in de opvang verblijven zo goed mogelijk voorbereiden op de Nederlandse samenleving. In de opvang hebben ze de tijd en de rust om de Nederlandse taal te leren. **2**

Azc Alkmaar ligt midden in een woonwijk. Het hele jaar door is er veel animo voor rondleidingen op dit azc. De groepen variëren van omwonenden, basisschoolkinderen en hun ouders tot Tweede Kamerleden. **3**

Het COA en de IOM zijn van meerwaarde voor elkaar en voor mensen die terugkeren naar het land van herkomst. Om de samenwerking te optimaliseren, ondertekenden de twee organisaties een vernieuwd convenant. **4**

COA en gemeenten

Heldere communicatie en duidelijke afspraken

Wat is de meerwaarde voor een gemeente als het COA er een opvanglocatie heeft? Wat kunnen COA en gemeenten voor elkaar betekenen? Wat is essentieel voor een goede samenwerking? Jan Broertjes (VVD), sinds 1 januari burgemeester van Midden Drenthe (Beilen, Smilde en Westerbork), spreekt uit ervaring.

Broertjes kwam in 1985 in de gemeenteraad van Zeewolde en werd er in 1988 wethouder. In 2002 is hij benoemd tot burgemeester van de gemeente Vlagtwedde, waar zowel het COA als het aanmeldcentrum van de IND zijn gehuisvest (in Ter Apel, gemeente Vlagtwedde). Broertjes heeft ervaring met het COA als wethouder in Zeewolde en later als burgemeester in Vlagtwedde. "Ik heb het COA de afgelopen twaalf jaar zich geleidelijk zien ontwikkelen in een professionele organisatie, die met een gemeente mee wil denken en helpt zoeken naar oplossingen."

Draagvlak

"Toen ik burgemeester van Vlagtwedde werd, was het COA er al gehuisvest. Er is in de loop der jaren wel het nodige veranderd." Sinds 2004 kwam er bijvoorbeeld de tijdelijke noodvoorziening van vierhonderd plaatsen bij en was de locatie gedurende het project Terugkeer drie jaar een vertrekcentrum (tot juli 2007). Toen waren tot in de raadzaal protesten te horen. Niet van omwonenden en mensen uit de gemeente, maar van daarbuiten, van landelijke actiegroepen. Onder de inwoners van Ter Apel is er juist draagvlak, omdat er geen overlast is."

Consequent zijn

Volgens Broertjes zijn gemeenten medeverantwoordelijk voor het huisvesten van asielzoekers. "Gemeenten moeten het voor het COA mogelijk maken de landelijke taak van opvang uit te voeren. Met elkaar geven we uitvoering aan een politiek besluit." Naast deze publieke taak is er voor Broertjes een praktisch voordeel van een azc in de gemeente. "Het is een bron van werkgelegenheid. Ook indirect, voor bijvoorbeeld toeleveranciers en de middenstand. Indertijd vertrok de NAVO van haar

basis in Ter Apel. Met het vestigen van het aanmeldcentrum en het azc op deze oude NAVO-basis, is voor veel mensen uit de regio nieuw werk ontstaan."

Duidelijke afspraken

Een goede samenwerking tussen een gemeente en het COA staat of valt met heldere communicatie en met duidelijke afspraken, volgens Broertjes. Hij wijst op zorgvuldige communicatie bij de sluiting van een locatie. "Bij een opening is er vaak weerstand, maar bij sluiting ook. Het COA is daar de laatste jaren meer alert op. Bij een opening steekt een

gemeente de nek uit naar de bewoners en bij sluiting weer. Hierin geldt, trek met elkaar op, bij opening én bij sluiting. Wees zoveel mogelijk tijdig en duidelijk in de communicatie. Goede communicatie, met de juiste verwachtingen, begint nog voor de komst van een azc." Broertje tot slot: "Het is voor een gemeente ook belangrijk dat er korte lijnen zijn met het COA. En dat er vooraf afspraken zijn gemaakt en je met de juiste partijen snel om tafel kunt. Bij calamiteiten moet je adequaat handelen, ook in je externe communicatie. Dat is voor een burgemeester een vereiste. Heel belangrijk is dat een gemeente en het COA zoveel als mogelijk samen optrekken, en dat helder is wat ieders rol is."

Focus

Dagdromen in werkelijkheid

Om een doel voor ogen te krijgen, moet je beginnen met dromen. Dagdromen over hoe de ideale situatie eruitziet. Zo heb ik dagdromen over de opvang van asielzoekers, een ideaalplaatje waarin alles met elkaar klopt. Dat koppel ik vervolgens aan de realiteit, de praktijk van alledag. En zo ontstaat er een visie van waaruit we als COA kunnen werken aan de opvang van onze bewoners. Met haalbare en realistische doelen streven we een zo ideaal mogelijke situatie na. We hebben de ambitie om dé opvangorganisatie van Nederland te zijn en te blijven. Daar gaan we voor en daar mag u iets van verwachten.

Dagdromend over de ideale opvang van onze bewoners zie ik een mooi centrum op een fijne plek in een gemeente. Het zijn duurzame gebouwen waar het COA lange tijd kan verblijven of waar de gemeente na het vertrek van het COA een nieuwe bestemming voor kan vinden. Op het centrum voelen de bewoners zich veilig en krachtig, zodat ze zich kunnen voorbereiden op hun toekomst. De medewerkers werken met passie in de kracht van hun kunnen en bieden de bewoners zo de best mogelijke begeleiding. Medewerkers en bewoners staan in goed contact met de omgeving. Omwonenden waarderen het centrum in hun buurt en onder hen zijn vrijwilligers die zich regelmatig inzetten voor de asielzoekers. De gemeente is tevreden. In gezamenlijkheid zetten COA, gemeenten, ketenpartners en andere samenwerkingspartners zich in voor de bewoners van het centrum. Onze opdrachtgevers, Justitie en VROM, zijn tevreden en de maatschappij is tevreden over hoe het COA de opvang van mensen in een kwetsbare situatie met alle betrokken partijen inrichting geeft. Dat is mijn ideaalplaatje, hierin klopt alles met elkaar.

De praktijk van alledag biedt grote uitdagingen om het ideaalplaatje in zijn volledigheid neer te kunnen zetten. Niet iedere gemeente ziet mogelijkheden voor een azc. Voldoende capaciteit van goede kwaliteit is één van onze grote uitdagingen van dit moment. Met aflopende bestuursovereenkomsten zijn we dringend op zoek naar nieuwe mogelijkheden voor de lange en korte termijn. Om nog een voorbeeld te geven: we zouden op veel azc's graag meer vrijwilligers willen inzetten. Zij kunnen onze bewoners net dat beetje extra aandacht geven. Zij geven kleur aan ons ideaalplaatje. Een laatste voorbeeld is de economische crisis. Het betekent dat we nog scherper onze keuzes moeten maken. We zouden allemaal willen dat het anders was, maar dit is de realiteit waarin we werken.

U mag iets van ons verwachten. Aan ons om op professionele wijze het ideaalplaatje met de praktijk te verbinden en te komen met de juiste oplossingen. We werken er hard aan de organisatie zo te ontwikkelen om dat blijvend te kunnen doen. De afgelopen jaren hebben we de structuur binnen het COA opnieuw ingericht. We zijn nu beter bestand tegen groei en krimp en andere grote veranderingen. Bij veranderingen kunnen we ons nu aanpassen. Zo vormt het COA een stabiele factor en zult u er weinig van merken. Nu de structuur staat, verleggen we de focus naar de menskant. Nog meer dan voorheen richten we ons op de professionaliteit en de kracht van de medewerkers. En daar zult u wel iets van merken. U zult zien hoe wij ons steeds verder in ons vak ontwikkelen en blijvend van meerwaarde kunnen zijn.

Kijkend naar mijn dagdromen en naar de stevige, haalbare doelen die we als COA onszelf hebben gesteld, kan ik tevreden zijn. Goed, het is niet altijd gemakkelijk, de realiteit is weerbarstig en niet alles 'klopt met elkaar'. Tegelijkertijd kan ik constateren dat er op veel azc's een groot deel van mijn dagdromen wel degelijk de werkelijkheid zijn.

Nurten Albayrak-Temur
voorzitter raad van bestuur i.o. / algemeen directeur

Tijd in azc optimaal benutten

Extra taallessen bevorderen inburgering in de gemeente

Het COA heeft het taalonderwijs voor vergunninghouders per 1 januari 2009 uitgebreid. Ook werkt het COA vanaf het begin van dit jaar met eigen taaldocenten. Nurten Albayrak, voorzitter raad van bestuur i.o./algemeen directeur: "We willen onze bewoners zo goed mogelijk voorbereiden op de Nederlandse samenleving. Daarom maken we optimaal gebruik van de tijd die ze hebben. In de opvang hebben ze bijvoorbeeld de tijd en rust om aan de Nederlandse taal te werken."

altijd iets wonderlijks. In het azc wonen mensen met verschillende nationaliteiten en achtergronden. Als ze in de klas zitten hebben ze opeens iets gemeenschappelijks: de Nederlandse taal. Ook buiten de klas zoeken ze elkaar hierdoor vaker op. Je hoort ze overal tegen elkaar zeggen 'Alles goed?'. Ook maken ze makkelijker contact met Nederlanders, waardoor hun taalvaardigheid verder toeneemt."

Eigen docenten

Sinds 1 januari werkt het COA niet langer met onderwijsaanbieders en geven COA-medewerkers de taallessen zelf. "Het is voor medewerkers een uitdaging om bewoners Nederlands te leren. Bij de werving van taaldocenten bleek dat medewerkers al over de benodigde kwalificaties beschikken. Zo benutten we hun talenten goed." De medewerkers die lesgeven, moeten lesbevoegd zijn. Voor de extra taallessen na dertien weken hebben zij bovendien een NT2-aantekening nodig.

Je hebt de taal nodig

"Ze is pas laat thuis" zeggen deelnemers van een NT2-klas in asielzoekerscentrum Dronten in koor. Vervolgens moeten ze beoordelen hoeveel woorden de zin bevat. "We doen veel van dit soort klankoefeningen", legt de taaldocent uit. "De uitspraak van het Nederlands is voor de meeste bewoners het moeilijkste. De u-klink komt bijvoorbeeld in veel vreemde talen niet voor." Ook de vele betekenissen van Nederlandse woorden maken het leren van de taal lastig. Daarom lopen sommige leerlingen met een dik woordenboek onder de arm. "Ik kan ze niet altijd meteen helpen, omdat ik zo'n Somalisch of Irakees woordenboek niet kan lezen. Maar met een beetje Engels en handen-en-voetentaal komen we er altijd wel uit."

De meeste bewoners in deze NT2-klas praten al een klein beetje Nederlands. In hun beste Nederlands leggen ze uit dat ze blij zijn met de extra taallessen van het COA. De taal leren vinden ze allemaal belangrijk om zich te kunnen redden. "Ik start in Nederland een nieuw leven", zegt een bewoner. "Je hebt de taal nodig om een woning en werk te vinden, boodschappen te doen en met je burens en vrienden te kunnen praten."

Het COA levert een actieve bijdrage aan de voorbereiding op inburgering van vergunninghouders. Tijdens het verblijf in de opvang kunnen vergunninghouders het programma 'Voorbereiding op Inburgering' volgen. Ze krijgen eerst dertien weken lessen KNS (Kennis van de Nederlandse Samenleving) en NT2 (Nederlands als tweede taal). Vanaf 1 januari 2009 heeft het COA het taalaanbod in het programma uitgebreid. Albayrak: "Vergunninghouders verblijven meestal langer in de opvang. Daarom kunnen zij nu ook ná dertien weken taallessen in het asielzoekerscentrum volgen, tot aan het eind van hun verblijf."

Voorsprong in gemeente

Voor gemeenten is het niet verkeerd dat hun toekomstige inwoners bij het COA actief aan de Nederlandse taal werken. Albayrak: "Als onze bewoners instromen bij de gemeente, praten ze al een aardig woordje Nederlands. Ze doorlopen het inburgeringsprogramma van de gemeente daardoor makkelijker, voelen zich zelfverzekerder en vinden sneller een baan."

De taallessen zijn volgens Albayrak geen belemmering bij het vinden van een huis. Als ze een huis zoeken, gaat dat altijd voor. Krijgt een vergunninghouder een huis, dan besteedt het COA veel aandacht aan het overdrachtsdossier. De gemeente is daardoor goed op de hoogte van de werkervaring, opleiding en het taalniveau van de vergunninghouder en kan het inburgeringstraject gericht voortzetten.

Volgens Yolande Korver, programmabegeleider in Dronten, hebben taallessen ook in het azc een groot voordeel. "Tijdens taallessen gebeurt er

Ontmoet het COA op het VNG-jaarcongres

Op 9 en 10 juni organiseert de VNG het jaarcongres in Flevoland. De plenaire bijeenkomst is in Almere. Thema van deze tweedaagse, waar bestuurlijk Nederland elkaar ontmoet, is dit jaar 'het talent van gemeenten'. Bezoekt u het VNG-jaarcongres? Breng dan ook een bezoek aan de stand van het COA. Als de opvangorganisatie van Nederland

bieden wij huisvesting en begeleiding aan mensen met verschillende culturele achtergrond. Wij gaan graag met u in gesprek over ons werk en over de betekenis van een azc binnen de gemeentegrenzen. U bent van harte welkom in stand 112 en 113.

Locatie in beeld... azc Alkmaar

Vanaf de ringweg van Alkmaar rij je direct woonwijk De Hoef binnen en in één minuut sta je voor het asielzoekerscentrum. "Dat is ook het bijzondere van azc Alkmaar", zegt locatiemanager Joris de Heus. "Het ligt midden in een woonwijk."

Azc Alkmaar heeft volgens De Heus een prima relatie met omwonenden, doordat 'de luiken openstaan'. Een goed voorbeeld is de buurtcontactavond waar wijkorganisaties zoals het buurthuis, de politie en woningbouwvereniging zichzelf presenteren aan de buurtbewoners. "De laatste keer hebben wij de buurtcontactavond op het azc georganiseerd. Bewoners hadden hapjes uit Irak en Somalië gemaakt, maar ook kaas en leverworst. Sommige bewoners droegen traditionele kleding." Volgens De Heus regende het die avond, maar was de opkomst toch veel groter dan normaal. "Je ziet dan dat mensen nieuwsgierig zijn naar het azc en met zo'n contactavond verlaag je de drempel."

Het hek is open

Niet alleen de buurtcontactavond trekt veel bezoekers. Het hele jaar door is er veel animo voor rondleidingen op het azc. De groepen variëren van basisschoolkinderen en hun ouders tot Tweede Kamerleden. "Laatst was hier een moeder die niet zo positief was over asielzoekers, maar na de rondleiding was ze helemaal om", zegt De Heus. "Dit illustreert hoe belangrijk rondleidingen zijn voor maatschappelijk draagvlak. Vooral kinderen vinden het interessant dat ze op het azc mogen kijken en mensen uit andere landen zien. Ze zijn heel blij als we vertellen dat de bewoners altijd van het terrein af mogen, bijvoorbeeld om boodschappen te doen."

Naar het circus

"Voor de energie die we in relaties steken, krijgen we heel veel terug", aldus De Heus. Ook de relatie met organisaties in de omgeving is volgens hem goud waard. Zo bezochten COA-medewerkers vorig jaar 'De Beursvloer' in Alkmaar, waar organisaties gratis diensten aanbieden. Het azc zocht én vond daar een Sinterklaas. Ook zijn asielkinderen bijvoorbeeld een keer gratis naar het circus en museum NEMO geweest. "Wij doen zoveel mogelijk voor kinderen. Stichting de Vrolijkheid heeft hier een eigen atelier en organiseert elke woensdagmiddag activiteiten. Daarnaast kunnen kinderen elke dinsdag naar het buurthuis, samen met kinderen uit de wijk, en doen we veel samen met de basisschool."

Niet ver lopen

De asielkinderen in Alkmaar hoeven niet ver te lopen naar de basisschool. Die staat namelijk op het terrein van het azc. Zoals op veel azc's zijn ook de andere faciliteiten voor bewoners bij het azc zelf te vinden, zoals een peuterspeelzaal, sporthal en voetbalveld, recreatiezaal, Open Leercentrum en leslokalen waar bewoners onder meer het programma 'Voorbereiding op Inburgering' volgen. De sporthal en het voetbalveld delen de bewoners met het ROC uit de buurt. "Die sportfaciliteiten stammen nog uit de tijd dat Hoogovens de woningen liet bouwen voor zeshonderd Spaanse gastarbeiders", vertelt De Heus. Dat was in 1972 en het terrein heette toen 'Casa Rosa'. In 1989 opende het COA hier de deuren van het negende azc in Nederland. Het azc is gericht op oriëntatie en inburgering en telt op dit moment vierhonderd permanente plaatsen.

"Met vrijwilligers kun je bewoners net dat extraatje bieden"

Het COA vangt bewoners niet alleen op, het laat hen ook werken aan hun toekomst hier of elders. Vrijwilligers kunnen daar goed bij helpen. Zij kunnen bewoners bijvoorbeeld de eerste Nederlandse woordjes leren of hen wegwijs maken in het asielzoekerscentrum en de omgeving.

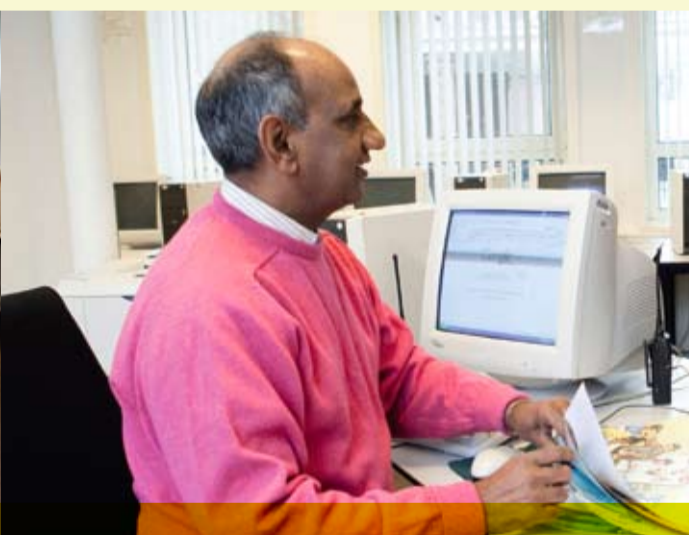
Het COA zet vrijwilligers in voor het Open Leercentrum, de speelzaal, vrijetijdsbesteding, wegwijs maken en de lessen Basaal Nederlands. De vrijwilligers zijn daar volgens Arina Blom, beleidsadviseur, erg enthousiast over. "Vrijwilligers vinden het bijvoorbeeld vaak erg leuk om lessen Basaal

met de wasmachine werken en boodschappen doen in de supermarkt. Vrijwilligers kunnen bijvoorbeeld eens met de bewoners naar Doorn of Leersum gaan om uit te leggen hoe een pinautomaat werkt."

Kennis toepassen

Vergunninghouders kunnen bij het COA het programma 'Voorbereiding op Inburgering' volgen. Blom: "De lessen worden gegeven door COA-medewerkers, maar vrijwilligers kunnen ook hier prima bij helpen. In de lessen KNS (Kennis van de Nederlandse Samenleving) leren bewoners van

zaal schoon. Doordat de bewoners zich in de recreatiezaal vermaken, neemt de leefbaarheid op het azc toe. Dat bereik je dus al met één vrijwilliger die een recreatiezaal runt." Ook vrijwilliger Arya Birandra Kumar is een onmisbare kracht op het centrum. Hij geeft computerlessen en beheert het Open Leercentrum, de computerruimte voor bewoners. Arya: "Ik leer bewoners bijvoorbeeld brieven schrijven in Word. Ook maak ik ze wegwijs op het internet, zodat ze informatie kunnen zoeken over woningen, werk of voor de lessen die ze op het azc volgen. Het is leuk om mijn computerkennis met andere mensen te delen."

Nederlands te geven in de oriëntatiefase. Asielzoekers zijn dan net in Nederland aangekomen en willen graag de eerste woorden leren waar ze zich een beetje mee kunnen redden, zoals 'bus', 'pin' en 'brood'. Het COA heeft een lespakket dat vrijwilligers hierbij kunnen gebruiken."

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid staat bij het COA hoog in het vaandel. Het is belangrijk dat asielzoekers zich kunnen redden in de Nederlandse samenleving. Volgens Kamal Mokhtari, programmabegeleider in Leersum, kun je bewoners met de hulp van vrijwilligers net dat extraatje bieden. "Vrijwilligers zouden ons in Leersum goed kunnen helpen met de dagelijkse begeleiding van bewoners. Ze moeten soms hele basale dingen leren, zaken waar wij helemaal niet bij stilstaan. Zoals naar de wc gaan,

alles over onze samenleving. Vrijwilligers kunnen aanvullend eens een middagje met bewoners op pad gaan. Ze kunnen fiets- en verkeersles geven, met hen naar het consultatiebureau gaan, informatie zoeken in een bibliotheek, een school bezoeken en noem maar op. Onze bewoners leren pas echt hoe de samenleving in elkaar zit als ze dingen in de praktijk toepassen."

Leefbaarheid

In het asielzoekerscentrum in Leersum werken twee vrijwilligers die het Open Leercentrum en de recreatiezaal beheren. Mokhtari: "Je verbaast je erover dat die twee vrijwilligers een enorm verschil maken op het azc. Eén van onze vrijwilligers, een oud-bewoner, werkt vier uur per dag in de recreatiezaal. Hij werkt aan de bar, beheert de voorraad en maakt de

Professioneel

Het COA gaat professioneel met vrijwilligers om. Ze krijgen een contract en een reiskostenvergoeding. Ze moeten net als betaalde medewerkers een 'Verklaring Omtrent het Gedrag' laten zien en zich houden aan de gedragscode van het COA. Ook worden ze altijd begeleid door een programmabegeleider op de opvanglocatie. Waarom vrijwilligers het leuk vinden om bij het COA te werken? Blom: "Ze hebben dezelfde beweegredenen als betaalde krachten: je bent betrokken bij de maatschappij, maakt kennis met andere culturen en ondersteunt mensen die in een kwetsbare situatie zitten." U kunt zich altijd aanmelden voor vrijwilligerswerk bij het COA. Meer informatie vindt u op onze website: www.coa.nl. De button 'over COA' verwijst u naar informatie voor en over vrijwilligers.

In en rond Europa

Goede samenwerking en kennis delen

Het aantal EU-lidstaten neemt toe. De Europese buitengrenzen verschuiven steeds verder. Door deze groei krijgen steeds meer mensen te maken met het Europese asielbeleid.

De druk van migranten op landen aan de buitengrenzen van de Europese Unie is volgens de UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) groot geworden. Landen als Spanje, Italië, Malta en Cyprus lijken hier met moeite tegen opgewassen. Daarnaast neemt door het restrictievere Europese asielbeleid de druk op landen grenzend aan de Europese Unie, zoals Moldavië, Wit-Rusland en Oekraïne, toe. Verder verschilt anno 2009 de kwaliteit van de opvang en begeleiding van asielzoekers sterk tussen de Europese lidstaten, stelt de Europese Unie. De Unie streeft naar een gemeenschappelijke asielprocedure en naar een uniforme asielstatus, waarbij gelijke opvangomstandigheden, arbeidsmigratie en een harde aanpak van illegale migratie belangrijke onderdelen van het Europese beleid zijn.

Politieke wens

Goede samenwerking en kennisdeling tussen Europese landen, onder meer op het gebied van asiel en migratie, is essentieel. Dit is een

Jonge opvanglanden

In Oost-Europa is asielopvang nog een relatief onbekend fenomeen. Niet EU-lidstaten als Moldavië, Oekraïne en Wit-Rusland zijn alle drie jonge opvanglanden die naar verwachting in de toekomst te maken krijgen met een hogere instroom van asielzoekers, omdat ze zich bevinden aan de buitengrenzen van Europa. Dit komt door het restrictievere asielbeleid binnen de Europese Unie. De praktijkervaring met asielopvang is in deze landen laag en er is weinig opvangcapaciteit.

Ervaren medewerkers van het COA gaven in deze landen reeds trainingen aan medewerkers van ministeries, van opvangcentra en van andere stakeholders. Met het delen van de eigen kennis verwezenlijkt het COA de ambitie een bijdrage te leveren aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, niet alleen in Nederland, ook internationaal. Daarnaast profiteert het COA van nieuwe inzichten voor de eigen organisatie.

politieke wens van het huidige kabinet en van de Europese Unie. De vraag om expertise en hulp van landen aan de buitengrenzen van Europa neemt toe. Deze ondersteuningsvragen vanuit andere EU-lidstaten of van kandidaat-lidstaten, maar ook rechtstreeks vanuit de Europese Commissie, worden regelmatig aan het COA gesteld. Het COA is internationaal al een aantal jaren actief. De kennis en expertise die het COA in huis heeft, is bijvoorbeeld in Malta en Cyprus met succes ingezet.

Projecten

Met behulp van Europese subsidie en met de steun van de Europese Unie heeft het COA samen met de Maltezer overheid de kwaliteit van opvang en begeleiding verbeterd, zoals de registratie en de begeleiding van de asielzoekers. Het succes van dit project, Malta, Intra-European burden sharing, leidde mede tot een vergelijkbare vraag van de Cypriotische overheid aan het COA. Doel van dit internationale project Particular Pressures Cyprus (PPC) is de overheid van Cyprus te adviseren over asielprocedures en de opvang. Dit project startte in september 2008 en loopt achttien maanden. Het COA doet dit samen met de IND. Ook dit project wordt voor een groot deel door de Europese Unie gefinancierd. Samen met Groot-Brittannië is Nederland c.q. het COA door de Europese Unie gevraagd in Turkije in zeven regio's een landelijke opvangstructuur op te zetten. De twee landen zijn samen met Turkije in 2008 het voorbereidingsproces gestart. Van een heel andere orde is de Noorse vraag aan het COA om te helpen bij het openen van nieuwe centra en om in de bestaande centra in Noorwegen ervaring in te brengen. Sinds augustus zijn COA-medewerkers een aantal maanden in de Noorse praktijk gedetacheerd.

Samenwerking met... IOM

Complementair. Met dezelfde passie

Ontegengesteld zijn het COA en de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) van meerwaarde voor elkaar, voor de overheid en vooral voor mensen die terugkeren naar hun land van herkomst. Om de samenwerking verder te optimaliseren, ondertekenden de twee organisaties op donderdag 19 februari een vernieuwd convenant.

COA en IOM werken op verschillende terreinen samen, zoals bij duurzame terugkeer en uitgenodigde vluchtelingen. Het convenant geeft per samenwerkingsgebied praktische handvatten voor de optimalisering van de samenwerking. Joost van der Aalst, Chief of Mission van IOM Nederland, is blij met de geïntensiverde samenwerking. "COA en IOM denken hetzelfde over samenwerking. Versterk jezelf, zoek elkaar actief op en zorg dat je van meerwaarde bent voor elkaar."

Primaire taak

Over IOM vertelt Van der Aalst: "IOM is een intergouvernementele organisatie, met 125 lidstaten. De wereldwijde missie is dat 'we ons committeren aan het principe dat zowel migranten als de samenleving baat hebben bij humane en ordelijke migratie'. Wereldwijd werken er 6.500 mensen, waarvan 65 in Nederland. Onze primaire taak in Nederland is het bemiddelen van de vrijwillige terugkeer van de migrant. En daar ligt dan ook onze focus. Heel operationeel, 'hands on'. Met passie en betrokkenheid, net als de COA-medewerkers. Dat kenmerkt ook de ziel van de IOM-medewerker."

Uitgenodigde vluchtelingen

Op enkele terreinen is de samenwerking heel expliciet, zoals bij uitgenodigde vluchtelingen. Op voordracht van de UNHCR vangt Nederland jaarlijks vijfhonderd uitgenodigde vluchtelingen op. Van der Aalst: "Het COA is verantwoordelijk voor de opvang en de voorbereiding van deze vluchtelingen op hun vertrek naar Nederland en wij zorgen voor de logistieke ondersteuning, zowel in het land van vertrek als in Nederland. Het COA biedt de uitgenodigde vluchteling in het land van vertrek een cultureel oriëntatieprogramma aan. IOM biedt, op verzoek van het COA, faciliteiten voor dit programma, zoals trainingslocaties, tolken, vervoer en maaltijden. Daarnaast hebben wij een wereldwijd netwerk, dat de daadwerkelijke overkomst mogelijk maakt. Het COA bereidt hen vervolgens weer voor op het wonen in Nederland."

Duurzame terugkeer

Een belangrijk terrein van samenwerking betreft duurzame terugkeer van vreemdelingen naar het land van herkomst. IOM informeert en ondersteunt vreemdelingen bij vrijwillige terugkeer. "Wij zijn als neutrale intergouvernementele organisatie verantwoordelijk voor het aanbieden van hulp bij vrijwillig vertrek uit Nederland. We zijn een degelijke en serieuze optie voor de vreemdeling, die zelfstandig wil vertrekken, om terugkeer met perspectief in eigen land mogelijk te maken", aldus Van der Aalst. Het COA heeft de directe contacten met de vreemdelingen in de opvanglocaties en biedt begeleiding. Het COA heeft de ambitie om vrijwillige

duurzame terugkeer bespreekbaar te maken. Van der Aalst: "De meerwaarde voor ons is dat het COA direct contact heeft met de doelgroep en weet welke asielzoeker in vrijwillig vertrek geïnteresseerd is. Onze meerwaarde voor het COA is dat wij de expertise hebben bij het bespreekbaar maken van terugkeer en kunnen helpen in kaart te brengen wat de mogelijkheden zijn om terugkeer te ondersteunen. Daarnaast hebben we een groot internationaal netwerk. Ook hier zijn we duidelijk complementair aan elkaar." Van der Aalst besluit: "Die meerwaarde voor elkaar moeten we ook meer uitdragen. Aan de asielzoekers, de overheid, de samenleving en gemeenten."

Beide partijen spraken bij de ondertekening verder de intentie uit om, waar mogelijk, gezamenlijk initiatieven op te zetten om de kennis die in huis is verder uit te bouwen en te delen en ervaringen uit te wisselen.

Colofon

COA in beeld is een kwartaaluitgave van

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Deze centrale organisatie in Nederland biedt mensen in opdracht van het ministerie van Justitie tijdelijke huisvesting en ondersteunt hun voorbereiding op de toekomst, in Nederland of elders.

Redactie redactie@coa.minjus.nl. Telefoon: (070) 372 72 62/26

Vormgeving VDM reclame, Rotterdam

Fotografie Elri van Dijk, Almere, Rick Keus, Rotterdam, Rien Linthout, Groningen

Druk OBT, Den Haag

Vragen over ons werk?

U kunt ons op verschillende manieren bereiken:

Centraal Bureau Rijswijk

Telefoon: (070) 372 70 00

COA-servicelijn

Deze is dagelijks te bereiken via (0800) 0238023 of coaservicelijn@coa.minjus.nl.

Publieksvoorlichting

Algemene vragen over het COA of de opvang van asielzoekers kunt u stellen via publieksvoorlichting@coa.minjus.nl of telefonisch op maandag, dinsdag en donderdag van 09.00 tot 16.00 uur via (070) 372 72 49.

Opvanglocaties

Opmerkingen of klachten over een specifieke opvanglocatie kunt u doorgeven aan het clusterkantoor van deze opvanglocatie. Kijk voor het adres en telefoonnummer op www.coa.nl.